నేను ఓడిపోయాను

పి. భవానీ శర్మ, Hyderabad, AP

అప్పుడే కాలేజీ నించి ఇంటికి వచ్చిన సీత పుస్తకాలు టేబులు పైన పెట్టి కాళ్ళు కడుక్కోవడానికెళ్ళింది. అంతలో సీత చెల్లెలు మణి ఎదురు వచ్చి సీతను చూసి అరే! అప్పుడే వచ్చావా, నువ్వు తొందరగా వస్తావో రావో అని అమ్మ కంగారు పడుతోంది అంది. ఎందుకేమిటి అని ప్రశ్నించింది. మరేమో సీతక్కా, నీకు పెళ్ళి చూపులుట. అబ్బాయి డాక్టరుట. నాన్నగారు మధ్యాహ్నం వచ్చి చెప్పారు. సాయంత్రం ఆరు గంటలకి వస్తారుట. అని చెప్పి తుర్రుమంది. సీత మొఖములో సిగ్గుకు బదులు రౌద్రం చోటు చేసుకుంది. పరుగున వంటింట్లోకి వెళ్ళి అమ్మని అడిగింది.

అవునే సీతా, అబ్బాయి చాలా బుద్ధిమంతుడు. మంచి ఉద్యోగం కూడా, పైగా ఒక్కడే కొడుకు. అది సరేగాని నువ్వు త్వరగా తయారవ్వు అని తల్లి జవాబు. అమ్మా, ఇదిగో నీకు ఎన్నిసార్లు చెప్పాను వర్ణాంతర వివాహం చేసుకుంటానని. ఇప్పుడే చెపుతున్నాను. ఇలా పెళ్ళి చూపుల తతంగం నాకు నచ్చదు. అడ్డమైన వాళ్ళందరిని తీసుకొచ్చి వాళ్ళందరు ముందు గంగిరెద్దులాగా తల వంచుకొని కూర్చోమంటే కూర్చోను. నేనేమన్నా సంతలో పశువునా పెళ్ళి చూపులుట, పెళ్ళి చూపులు. చూసేందుకు వాళ్ళకి వుండ నక్కర్లే. ఈ కాలపు పిల్లలు ఇల్లాంటివి ఒప్పుకోరని తెలియదు. ఇప్పుడే వెళ్ళి నాన్నను వాళ్ళను రావద్దని చెప్పుతాను. నాకు వీటిమీద నమ్మకాలు లేవు. నా యిష్టం వచ్చిన వానిని చేసుకుంటాను. పెద్ద అక్కయ్యకు చేసారుగ, వున్న ఇల్లు అమ్మి 10 వేలు కట్నం ఇచ్చారు. ఆయనగారు యిల్లు, పిల్లలు పట్టించుకోకుండా ఆడది తన అవసరానికి పనికి వచ్చే ఆట వస్తువులా వుపయోగించుకుంటున్నాడు. బాధ్యత గలవాడయితే అక్కయ్య ఆరోగ్యము బాగుండక పోయినా తను ఆపరేషన్ చేయించుకోలేదు. దానిని చేయించుకోనివ్వడు. యిది అయిదవ కానుపు కదా. తనకి చేయించుకోవడానికి భయమట. అక్కయ్య చేయించుకుంటే వీళ్ళు చిరంజీవులుగా నీవు వరం తెచ్చావా, మనం ఏమైనా లేని వాళ్ళమా, నాకు నెలకి 15 వందల జీతం వస్తుంది. 10 ఎకరాల పొలం వుంది అన్నాడు. ఈ తఫా అక్కయ్యను తీసుకు వచ్చి బావగారికి తెలియకుండా చేయిద్దామనుకుంటే, వెనకాలే దానితో పాటు తన కూడా వస్తాడుకూడా. చూస్తూ ఊరుకుంటే అక్క ఆరోగ్యం చెడి పోతుంది. పాపకు ఏడాది వెళ్ళకుండానే మళ్ళా బాబు పుడతాడు. నేనయితేనా యిద్దరు పుట్టగానే చేయించుకుంటాను. నువ్వు కూడా చూస్తూ ఊరుకుంటావు. నేను చిన్న దానిని బావగారితో చెప్పడానికి. అన్నయ్య అసలు ఏ సంగతి పట్టించుకోడు, అని కోపంతో తన రూములోకి వెళ్ళిపోయింది.

వాకిట్లో టెలిగ్రాము అన్న పిలుపుతో వాకిట్లోకి వెళ్ళింది సీత. ఎక్కడ నుండి వచ్చింది అంది అమ్మ. అమ్మని చూసి నాకు నోట మాట రాలేదు. అమ్మ, మనకి అక్కయ్య లేదమ్మా అని వచ్చే దుఃఖాన్ని ఆపుకోవడానికి చాలా ప్రయత్నం చేసాను. అమ్మ బొమ్మలాగ అట్లాగే నిలుచుండి పోయింది. యింతలో నాన్నగారు వచ్చారు. నాన్నగారు కుప్పలాగ కూలిపోయారు. అమ్మ, నాన్నగారు అక్కయ్య వూరికి వెళ్ళారు. 10 రోజులు ఆ తతంగం ముగిశాక తిరిగి ఇంటికి వచ్చారు. ఆఖరు పిల్ల మాధవి పిన్నీ! పిన్నీ! అని వచ్చి రాని మాటలతో పిలుస్తూ వుంటే నాకు దుఃఖం ఆగలేదు. వాళ్ళని ఎవరు చూస్తారని అదే ఆలోచనగా వుంది. కాలేజీలో పాఠాలు చెప్పుతున్నా వినేదాన్ని కాదు. ఆ సంవత్సరము తప్పాను. నాకు చదవాలని అనిపించడం లేదు. ఆ రోజు శనివారం. రోజు మాదిరిగానే నిద్రలేచి వంటింట్లోకి వెళ్ళాను. మా అక్కయ్య అత్తగారు మా అమ్మగారితో అంటున్న మాటలు విన్నాను. ఎవరన్నా దాని స్థానంలో వస్తే పిల్లలని చూడరు. సీతను ఇస్తే బాగుంటుంది. మా వాడికి మటుకు ఎన్ని ఏళ్ళు వున్నాయి. మీకు తెలియనిది ఏముంది? 30 కూడా నిండలేదు. చిన్నతనంలో పెళ్ళి చేశాము కనుక పిల్లలు పుట్టారు. దానికి ఇష్టం అయితేనే, నాదేముంది, దాన్ని అడగాలి కదా అని అమ్మ మాటలు విని నేను విన్నది నిజమేనా, అని అనుకున్నాను.

అమ్మ అటుగా వచ్చి నన్ను చూసింది. అప్పుడే లేచావా అంది. మాధవి లేచిందమ్మా పాలు కాయడానికి అని అన్నాను. ఏమి తెలియని దానిలాగ. అమ్మతో పాటు నేను వంటింట్లోకి వెళ్ళాను. మా అక్కయ్య అత్తగారు సీత! బాగున్నావా అమ్మా అని అడిగినారు. ఊ! అన్నాను. అమ్మాయి నీవు నా కూతురు లాంటి దానివి. నిన్ను ఒకటి అడగాలి అనుకుంటున్నాను అన్నారు. ఒకటి కాకపోతే రెండు అడగండి అన్నాను. ఎవరినన్నా పెళ్ళి చేసుకుంటే పిల్లలని సరిగ్గా చూస్తారో లేదో అని నాకు భయం. నీవు అయితే బావుంటుంది అన్నారు శాంతమ్మ గారు. నేను చూస్తాను అని నమ్మకం ఏమిటి మీకు అన్నాను. అక్కయ్య పిల్లలు కదా ఒకప్పుడు కాకపోయినా ఒకప్పుడు అయినా చూస్తావని. చూడాలి అనుకున్నప్పుడు ఎప్పుడూ చూస్తారూ అన్నాను. నీ ఉద్దేశ్యం చెప్పమ్మా అన్నారు. సిగ్గు పడుతూ మీ ఇష్టం అని సీత గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. సీత తల్లి తెల్లపోయి చూస్తున్నది. చేసుకోను అని చెప్పుతుంది కదా తను చెప్పకుండా పోతుంది అనుకున్న సీత తల్లికి పెద్ద షాక్ అనిపించింది. ఏమండీ! వదినగారు అలా నిలబడిపోయారు. మంచి రోజు చూసి లగ్గాలు పెట్టించండి, పెళ్ళి ఘనంగా చెయ్యాలి, మా వాడికి రెండో పెళ్ళి అయినా సీతకు ముచ్చట్లు తీరవద్దూ. దాని ఖర్మ అట్లా వున్నది. నిక్షేపంలాగ డాక్టర్ని చేసుకోవే అంటే , కట్నం యిచ్చేటట్లు అయితే నేను ఎవరినీ చేసుకోను, వర్ణాంతర వివాహము చేసుకుంటాను అని మొండి పట్టింది. విధిని ఎవరు ఆపిస్తారు. ఇది పోకుండా వున్నట్లు అయితే అది నిజంగానే ఎవర్నో చేసుకొనేది.

అమ్మ! కట్నాలు ఇవ్వకూడదని, పుచ్చుకోకూడదని రేడియోల్లో నీవు వినటం లేదా! కట్నాలు ఇచ్చే మధ్య తరగతి కుటుంబీకులు ఎంతమంది బాధ పడటం లేదు. ఆడపిల్లలు వున్న వాళ్ళు కట్నాలు ఇవ్వకుండ, కుల మతాల బేధం లేకుండ పిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళు చేసిన నాడు మన దేశంలో ఆ కట్నాల బాధ తప్పుతుంది. ఆ మార్పులు రావాలి అంటే ముందు ఆడవాళ్ళలో రావాలి. ఆ మార్పులు వచ్చిననాడు కన్నె పిల్లలు రెండో పెళ్ళి చేసుకొని తల్లి తండ్రుల బాధ్యత తీరుతుంది గదా అని చదువుకున్న పిల్లలు సీత లాంటి వాళ్ళు కట్నాలు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోక ఎవరినయినా ఫరవాలేదు చేసుకోడానికి అన్న పరిస్థితికి దిగజారిపోతున్నారు. తల్లి తండ్రులకు బరువు లేకుండా వుండేందుకు తమ జీవితాలను బలి చేసుకుంటున్నారు.

సీత పెళ్ళికి సీత ఫ్రెండ్స్ లత, నీలిమ వచ్చారు. వాళ్ళు సీతను నీవు ఏమి చేశావో నీకు తెలుసా అని అడిగారు. తెలిసే చేసాను లత. మా నాన్నగారు నాకు 10 వేలు కట్నం ఇవ్వడానికి సిద్ధ పడ్డారు. అక్కయ్య పోకపోతే ఆ సంబంధం ఖాయం చేసేవారు. మా నాన్నగారికి ఇక మిగిలింది ఒక ఎకరం పొలం, అది కూడా పోతే, యిప్పుడు వుండడానికి వున్న యిల్లు అమ్మితే తినడానికి తిండి కూడా వుండదు. మేము మా సుఖం చూసుకొని పోతే వున్నవాళ్ళ గతి ఏమికాను? అందుకని నేను వర్ణాంతర వివాహము చేసుకుంటాను అని అమ్మకు చెప్పాను. మా అమ్మ ఏమన్నదో తెలుసా! నీవు పరువు, ప్రతిష్ఠ మంట కలుపుదామనుకున్నావా. ఈ కాలపు పిల్లలకు చెప్పలేకుండా వున్నాము. నీవు ఇంకా చెప్పావు, చెప్పకుండా ఇంట్లోంచి లేచిపోకుండా చెప్పినందుకు చాలా సంతోషము. నాకు వెంటనే ఆలస్యం చెయ్యకుండా పెళ్ళి చెయ్యాలి అని ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టినారు. యీ లోపల యిలా జరిగింది. మా అక్కయ్యకు 5గురు పిల్లలు వున్నారు. వాళ్ళు చాలు నాకు పిల్లలు అక్కరలేదు.

నీలిమ సంగతి చూడు. దాని సంపాదన ఏమయి పోయిందో అని దానికి ఎన్ని పెళ్ళి సంబంధాలు వచ్చినా పెళ్ళి చేయటం లేదు వాళ్ళ అన్నయ్య. ఈ రోజులలో ఆడపిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళ కన్నా ఉద్యోగాలు ముఖ్యంగా చూస్తున్నారు. ఉద్యోగం చేస్తుంటే పెళ్ళి చెయ్యకపోయినా ఫర

వాలేదు అని అనుకుంటున్నారు. ఈ కట్నాలు లేకుండా ఎప్పుడు పోతాయో అప్పుడుగాని కన్నె పిల్లలకు జైలు నుంచి దొంగలు విడుదల చేసినట్లు వుండదు. మన లాంటి కన్నె పిల్లలకు ఎంత చదువుకున్నా, ఏ ఉద్యోగం చేస్తున్నా రెండో పెళ్ళినుంచి కన్నె చెర విడుదల కాదు. అందాక మనలాంటి వాళ్ళకు అంటే మధ్య తరగతి కుటుంబీకులకు ఇది తప్పదు.

సీత కాపురానికి వెళ్ళింది. రోజులు బాగానే గడుస్తున్నాయి. అమ్మగారు! అన్న పిలుపుకు అప్పుడే కునుకు పట్టిన సీతకు మెళకువ వచ్చింది. ఆ వస్తున్నాను అని వీధి లోకి వెళ్ళింది. అమ్మగారు నేను రేపటినుంచి పనిలోకి రాను, ఎవరినయినా చూసుకోండి అంది లచ్చి. ఏం, ఎందుకని రావు అన్నది సీత. మా మావ పిల్లలు పుట్టకుండ అదేదో చేయించుకున్నాడండి, ప్రభుత్వం వారు 100రూ. ఇచ్చారు. మా మావ పని మాని ఆ డబ్బుతో టీ దుకాణం పెట్టాడండి. చిన్న బక్కెట్టు, పెద్ద బొగ్గుల కుంపటి కొన్నాడండి. నన్ను పని మానెయ్యమన్నాడు. అని అన్నది లచ్చి. ఎవరు తాగుతారే మీ దగ్గర అని అడిగింది సీత. క్రొత్తగా ఇల్లు కడుతున్నారు చూడండి, ఆ ఇళ్ళ దగ్గర పని చేసే కూలీలు తాగుతారండి. రోజుకు ఎంత వస్తుందే అంది సీత. రోజుకు 10 రూ. పెట్టే అన్నీ కొంటే కాని కరువు పోదు. 10 రూ. మిగులుతుంది. ప్రభుత్వం వారి దయవలన వాళ్ళు మంచి వుపకారం చేస్తున్నారు అని వెళ్ళిపోయింది లచ్చి. ఆ మాటలు విన్న సీత చదువుకున్న వాళ్ళ కన్నా వీరు నయం అని నిట్టూర్చింది.

సీత కాపురానికి వచ్చిన దగ్గర నుండి పెంద రాడే ఇంటికి వస్తున్నాడు. పిల్లలవిషయంలో కూడా శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాడు. సీత వాళ్ళ ఆయన లోని మార్పుకు కారణం ఆలోచిస్తున్నది. సీత ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు అన్నాడు ప్రకాశం. ఏమి లేదండి అంది సీత. కళ్ళు తిరిగినట్లు అయి తూలి పడిపోయింది సీత. ఏమయింది సీత, అని కంగారు పడి డాక్టరును పిలుస్తాను వుండు అని డాక్టరుకు ఫోను చేసాడు ప్రకాశం.

డాక్టరు శాంత సీతను చూసి, మీరు తండ్రి కాబోతున్నారు అని ప్రకాశంకు చెప్పింది. నీరసం వలన కళ్ళు తిరిగినాయి అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

సీతకు మెళుకువ వచ్చి లేచింది. సీత నీవు చాలా నీరసంగా వున్నావు. మందులు వాడమని చెప్పింది డాక్టరు. నీవు తల్లివి కాబోతున్నావు అని చెప్పిన మాటలకు నేను ఓడిపోయాను, నేను ఓడిపోయానండీ. మనకన్న మన పని మనిషి నయం, చదువుకున్న వాళ్ళకన్నా వాళ్ళు ఎంతో నయం అన్నది సీత. ప్రకాశం నీవు కాదు సీత నేనే ఓడిపోయాను. మీ అక్కయ్య మాట విన్నందుకు నీకు అక్కయ్య లేకుండ చేసాను. పిల్లలకు తల్లి లేకుండా చేసాను. నేను ఆపరేషను చేసుకున్నాను అని చెప్పి ప్రకాశం అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయాడు. ●

శపథం

కె.వి.ఎస్. వర్మ

"సోవుడూ, బట్టీ దగ్గిర పని జాగర్తగా అవుతోందా" అన్నాడు బుంగ రామయ్య.

"అవుతోందన్నా" అన్నాడు బుంగ సోమయ్య వినయంగా.

వాళ్ళిద్దర్నీ నచ్చినవాళ్లు "రామలచ్మణులు" అంటారు. కిట్టనివాళ్లు "దుర్యోదన దుచ్చాసునలు" అంటారు. బుంగ రామయ్యను కొందరలాగే అంటారు. మరికొందరు "దొంగరాముడు" అంటారు. ఇంకొందరు "దుంగ రామయ్య" అంటారు. దొంగ రాముడుగా పేరుతెచ్చుకున్నప్పుడు బక్కగా వున్న బుంగ రామయ్య, బాగా డబ్బు గడించాక, దుక్కలా బలిసి "దుంగ రామయ్య" అయ్యాడు.

"బట్టీ దగ్గరికి బేగెల్లు. నువ్వు లేకుంటే ఒక్క ఎదవా ఒళ్లొంచి పన్జేయదు" అన్నాడు రామయ్య గోల్డ్‌ఫ్లేక్‌సిగరెట్ నోట్లో పెట్టుకుంటూ.

"అట్టాగే అన్నా" అని సోమయ్య గబుక్కున కుర్చీలోంచి లేచి బయలుదేరాడు.

వెళ్తున్న సోమయ్యవంక అభిమానంగా చూశాడు రామయ్య.

తొమ్మిదేళ్ల వయసులోనే రామయ్య సింహాద్రిరాజు దగ్గర పనిలోకి కుదిరాడు. పశువుల్ని మేపుకొచ్చేవాడు. పదకొండేళ్లు వచ్చేటప్పటికి కొబ్బరిచెట్లెక్కి కాయలు దింపడం కూడా మొదలెట్టాడు. ఒకనాడు కొబ్బరికాయలు దించాక, చెట్టుదిగి వస్తూ, దగ్గు వస్తే కాండ్రించి ఉమ్మాడు. అది ఓ కొబ్బరికాయమీద పడింది.

"ఛీఛీ. ఆదేం పనిరా తొత్తుకొడక. ఆ కాయని దూరంగా పెట్టు" అన్నాడు సింహాద్రిరాజు కోపంగా.

రాముడు అలాగే చేశాడు. కాయలన్నీ కొట్టుగదిలోకి మోసుకెళ్లాడు.

"ఈ కాయ కడిగేసి, కొట్టుగదిలో ఏసేస్తానండి" అన్నాడు రాముడు నెమ్మదిగా.

"ఛూఛూ. నువ్వు వుమ్మేసిన కాయని కొట్టుగదిలో పడేస్తావా? ఛీఛీ. దాన్ని ఇంటికి పట్టుకుపో" అన్నాడు సింహాద్రిరాజు అసహ్యంగా ముఖం పెట్టి.

రాముడు సంతోషంగా ఆ కొబ్బరికాయను ఇంటికి కాకుండా కిరాణా కొట్టుకు పట్టుకెళ్లి అగాకు అమ్మేసి, సీమచింతకాయబిళ్లలు కొనుక్కున్నాడు.

'ఈ రాజుగోరికి చేదస్తం ఎక్కువని వూరోళ్లంతా అంటుంటే ఏటో అనుకున్నాను. మా శానా వుంది' అనుకున్నాడు రాముడు బిళ్ల చప్పరిస్తూ.

ఓ నెల పోయాక మళ్లీ కొబ్బరికాయలు దించాక, కావాలనే రెండు కొబ్బరికాయలమీద వుమ్మేశాడు రాముడు. సింహాద్రిరాజు కోప్పడి, వాటిని పట్టుకుపొమ్మన్నాడు. ఆ రెండు కాయల్నీ కిరాణాకొట్టులో అమ్మేసి, సీమచింతకాయబిళ్లలతోపాటు కరీంబీడీల్ని కూడా కొన్నాడు